

havde skabt, var Forsvaret for den nok en stor historisk Personligheds Kamp værd (cfr. p. 186 ff.).

I det hele bærer Værket Præg af en forsigtig og sober Kritik. Denne træder f. Eks. frem ved Betonningen af, at de Taler, D. har skrevet for andre, ikke uden videre maa forudsættes at gengive hans egne Anskuelser (p. 60), Paaavisningen af, hvorledes Athens Søforbundspolitik og det peloponnesiske Spørgsmaal staar i nøje Forbindelse med Nordproblemet (p. 96), samt især den skarpsindige Udredning af Dateringen for første Philippica (p. 120 ff.).

Hvad nu til Slut selve Fremstillingsformen angaar, kaster Jaeger uvæsentlige Petitesser over Bord, for at de store klare Linier ikke skal fordunkles. Han giver mesterlige Analyser af sine Hovedkilder, D.s Taler, forstaar at presse Kvintessensen ud af dem og stiller hver Tales Hovedtanke i skarp Relief ved Sammenligning med Hovedtankerne i de øvrige Taler. Og ud fra en Tale kan han saa med faa Ord opridse en Karakteristik af D. Er Jaeger end en fremragende Kildeundersøger, tror jeg, at vi maa sætte ham endnu højere som Syntetiker.

Men en Forudsætning for hans Virtuositet paa Syntesens Omraade er netop, at han som klassisk Filolog til Runds er inde i hele det græske Samfundslivs enkelte Foreteelser og ved Siden heraf er i Besiddelse af det store Overblik over Tingene. Hans Bog »Demosthenes« viser os, at et grundigt Kendskab til klassisk Filologi forbundet med kritisk-metodiske Evner er en ideel Konstellation for en Forsker, der vil dyrke Oldtidshistorie.

Rudi Thomsen.

I »*Et omstridt Land*« (1938) har A. J. West fremstillet den nationale Udvikling i Alsace-Lorraine. Forf., der har været Skolemand i Nordslesvig, har gennem sin Virkekreds faaet Interesse for den parallelle Udvikling i et andet Land med beslægtet Skæbne. For at tilfredsstille denne har han ikke blot sat sig ind i en omfattende Litteratur, men ogsaa foretaget en hel Række Studierejser til Alsace, hvorunder han navnlig har haft Held til at stifte værdifulde Bekendtskaber inden for klerikale Kredse.

Efter i en kort Indledning at have vist, hvorledes først Revolutionen kittede Alsace aandeligt sammen med Frankrig, redegør Forf. for de forskellige Faser af det tyske Styre i Tiden 1871—1918. Trods Indførelse af Selvstyre, Fremvækst af økonomiske Fællesinteresser mellem Rigslandet og Tyskland og stærk tysk Indvandring til det førstnævnte, havde en Assimilation ikke fundet Sted, da Frankrig uden Afstemning tog Landet tilbage i Decbr. 1918. Ejendommeligt var det, at skønt de mest fremtrædende

Franskmænd som Poincaré og Joffre under Krigen havde lovet at opretholde Alsaces Traditioner og Friheder, undlod man straks ved Genforeningen at træffe Foranstaltninger til at sikre disse, og da den første Begejstring over Genforeningen havde sat sig, kunde Følgerne heraf kun føre til Forstemthed (le malaise alsacien). Man vilde nok være Franskmænd, men samtidig vilde man være Elsasser, og man fandt det urimeligt at begynde med at afskaffe gode tyske Indretninger i Alsace i det Haab, at de vilde blive genindførte, naar Udviklingen i det øvrige Frankrig en Gang havde vist sig moden hertil. Ministeriet Herriots Ophævelse af Generalkommissariatet i Strasbourg og hans Bebudelse af den konfessionsløse Skoles Indførelse (1924) skærpede Misstemningen i de genvundne Landskaber betydeligt, og da Poincaré kom til Magten 1926, foretog han vel et Tilbagetog paa det sproglige og det religiøse Omraade, men han opretholdt sin Forgængers Modstand mod Selvstyrekravene. Sindene blev derfor ingeniende beroligede, det kom oven i Købet 1927 til Arrestation af 25 elsassiske Autonomister med paafølgende Proces i Colmar og en stor principiel Debat i det franske Deputeretkammer i Beg. af 1929. I de sidste Aar før 1939 var imidlertid Striden om Autonomi stilnet af paa begge Sider. Paa det økonomiske Omraade havde den nødvendige Tilpasning til de franske Forhold fundet Sted, og selv om Sproget inden for Administration og Retsvæsen var udelukkende fransk, levede Kirken stadig paa Grundlag af Konkordatet af 1802, og i Folkeskolen gaves der fra og med det andet Skoleaar ogsaa Undervisning i Tysk.

Rektor West's Bog er et selvstændigt Arbejde, opbygget paa hele det tilgængelige Kildemateriale og forsynet med det fornødne videnskabelige Apparat. Den er baade i Indhold og Form objektiv, og Forfatterens sunde Sans lader ham styre sikkert mellem de iøjnefaldende Skær, som Emnet frembyder. Men der er samtidig ingen Tvivl om hans personlige Syn, og som Grænsebo har han haft særlige Betingelser for at forstaa de loyale Elsass-Lotringers blandede Følelser over for Frankrig, der spænder over mange Nuancer, liggende mellem Hengivenhed og Kritik. Arbejdet er dybtgaaende og alsidigt, og det belyser de mange Problemer, det være sig politiske, økonomiske eller aandelige, som Herredømmet over disse Landsdele i det sidste $\frac{3}{4}$ Aarhundrede har stillet baade til Tyskland og til Frankrig. Da det endelig er velskrevet og rigt paa betydningsfulde, hidtil ukendte Udtalelser af ledende Mænd, maa det i det Hele betegnes som en værdifuld Forøgelse af vor historiske Literatur, en Bog der ogsaa kunde fortjene at blive kendt uden for vore Grænser. *K. F.*